

De meeste werktuigen verdwijnen binnenkort weer voor langere tijd in de berging. Daarom enkele tips hoe ze de **winter zo goed mogelijk doorkomen**.

EERST POETSEN, DAN BIJZONDER

Machines gebruiksklaar de stalling in

14

GOED schoonmaken en daarna droog wegzetten is de belangrijkste basis voor een goede winterstalling. Achtergebleven gewasresten houden vocht vast en werken agressief in op het metaal, waardoor roest ontstaat. Bovendien komen slijtage en mankementen ook beter aan het licht als er goed

wordt schoongemaakt. Probeer de machines zo weg te zetten dat ze in het voorjaar meteen weer gebruiksklaar zijn. Is er geen tijd om mankementen meteen te verhelpen of is het voornemen dat later in het jaar door een mechanisatiebedrijf te laten doen, maak dan wel meteen een lijstje van dingen die moeten gebeu-

ren. Nu zit het allemaal nog goed in het geheugen.

Moeren en bouten van hark- en schudderarmen gaan door het gebruik nog wel eens los zitten. Draai die dan meteen even aan. Zorg dat blanke delen goed beschermd worden met een conserveringsmiddel en breng dat nadat de machine

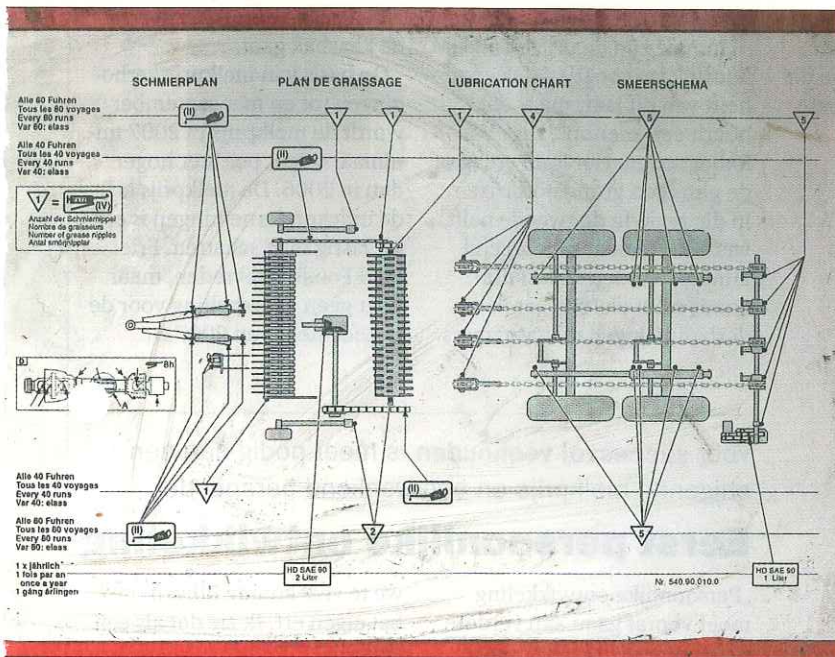
Te in laagbelaste tandwielkasten heeft niet zoveel te lijden. Tandwielkasten worden makkelijk vergeten, maar meestal is het voorschrift ze ieder jaar te verversen. Controleer in ieder geval meteen het oliepeil en vul meteen bij als dat nodig is, dan wordt dat in het voorjaar in ieder geval niet meer vergeten. Zwaarbelaste tandwielbakken worden heet en hebben daarom een ontluchting die alleen functioneert als die ook goed schoon wordt gehouden.

Zelfrijdende machines, motoren en trekkers vragen **specifieke** aanpak.

Muizenkorrels in cabine

Ook voertuigen en stationaire motoren staan vaak langere tijd in de winterstalling. Het is een open deur, maar controleer voor de winter het antivries. Koelvloeistof heeft de voorkeur en geeft altijd maximale bescherming, maar soms is er tijdens het seizoen noodgedwongen een keer water bijgevuld, waardoor het vriespunt sterk verlaagd kan zijn. Olie verversen en filters vernieuwen gebeurt het beste na de stalling, nog voor het seizoen weer begint. Demonteer de massakabel of, indien aanwezig, draai de massaschakelaar om. Ook tijdens stilstand kan immers kortsluiting ontstaan. Laad ook tijdens de winter de accu een keer goed op. Zet

in cabines van zelfrijders een doosje met muizenkorrels. Muizen wonen graag in cabines en vreten graag aan bedrading en bekleding. Laat in de winterperiode ook de airconditioning af en toe draaien, dat helpt uitdrogen van afdichtingen en daardoor lekkages van de leidingen te voorkomen. Staat een trekker of een motor noodgedwongen langere tijd buiten, zet dan een bescherming op de uitlaat om inregenen te voorkomen. Raakt er tijdens de stalling een band leeg, pomp die dan op of zet het voertuig op bokken. Staat een band lange tijd leeg, dan kan een langdurige extreme vervorming schade aan de koordlagen veroorzaken.

Raadpleeg altijd het instructieboek. Iedere machine heeft zijn bijzonderheden die aandacht verdienen. Vooral de grotere machines hebben vaak veel smeernippels die niet altijd makkelijk te vinden zijn. Een smeerschema hoort zeker bij de grotere machines standaard aanwezig te zijn en voorkomt dat nippels worden vergeten.

Goed schoonspuiten met een stoomcleaner en zeep in de tank werkt fantastisch, maar echt schoon en glimmend wordt het pas door hierna goed te borstelen met een autoshampoo. De betere soorten laten ook meteen een conserverend laagje achter, waardoor de lak beter beschermd blijft. Zijn er veel krassen en beschadigingen, dan is insmeren met een goed conserveringsmiddel een aanrader.

hoewel de bedieningskasten ook steeds beter waterdicht zijn, is het raadzaam de kasten voor de winterstalling af te koppelen en op een droge, liefst vorstvrije plek te leggen. Niet alleen regen en mist, maar ook grote wisselingen van temperatuur veroorzaken vochtproblemen door condensatie.

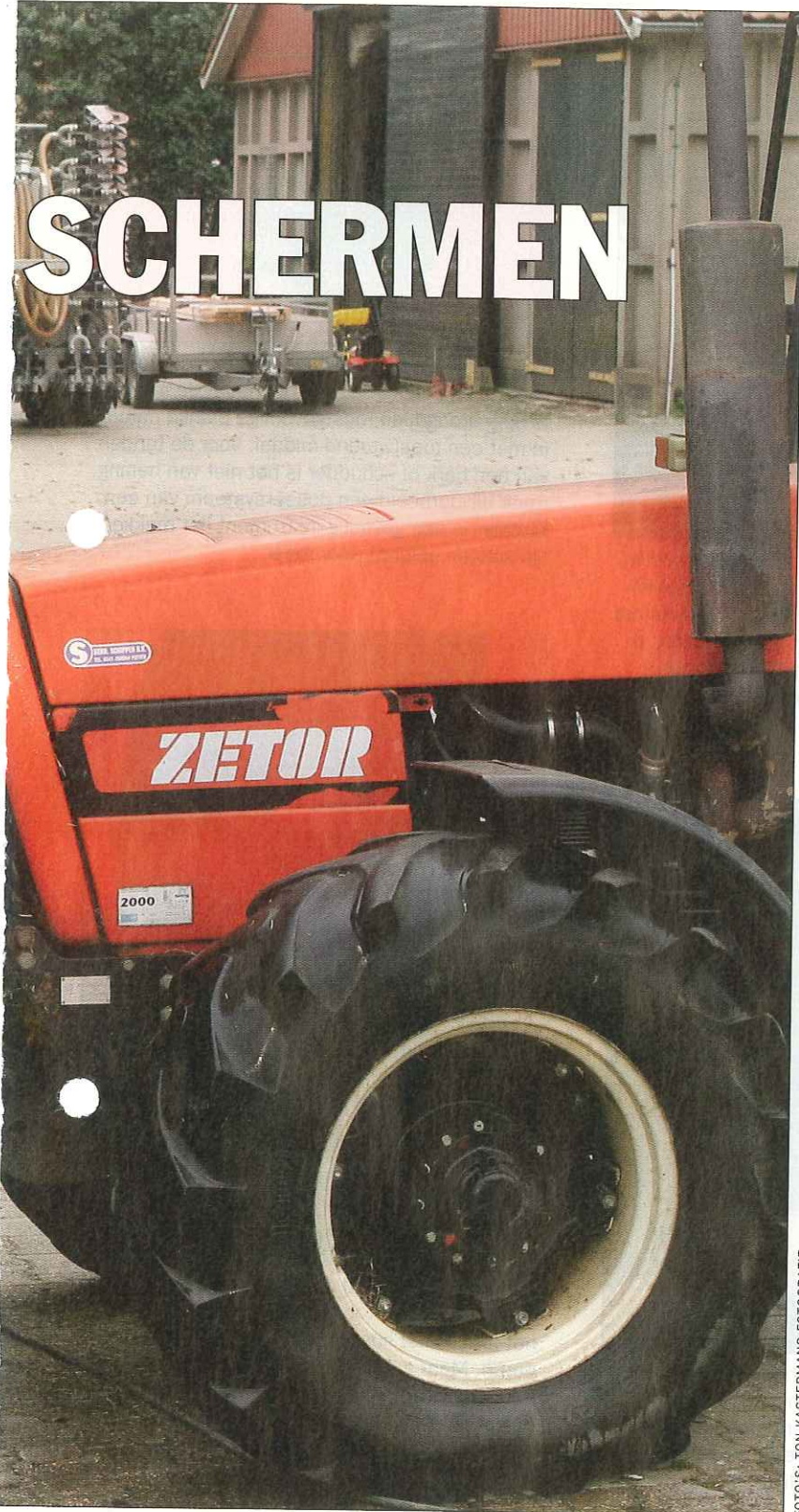
Controleer voor de stalling meteen even het oliepeil van tandwielbakken, smeer de machine na het schoonspuiten altijd goed door en zorg dat hydraulische cilinders zoveel mogelijk ontlast worden. Dat verkleint de kans op lekkages. Zet machines ook altijd goed op bokken of steunpoten en zorg dat uitklappende de-

len vergrendeld zijn. Jammer genoeg gebeuren er nog ieder jaar ongelukken of ontstaat er schade doordat iets omvalt.

Elke machine is anders, dus raadpleeg het instructieboek of vraag de leverancier naar gereedmaken voor de stalling.

Martin Smits

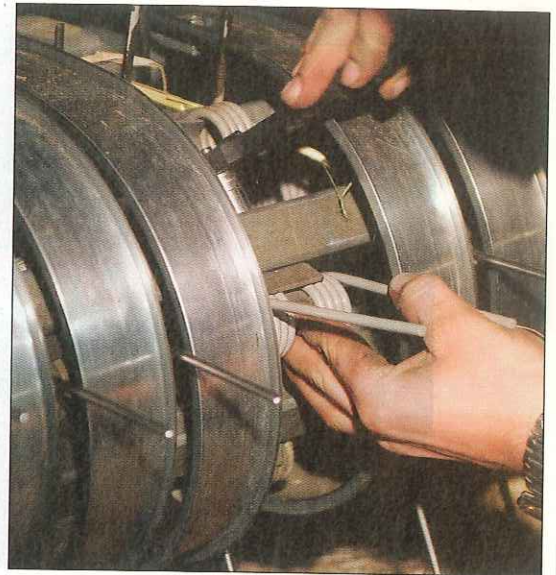
SCHERMEN

FOTO'S: TON KASTERMANS FOTOGRAFIE

goed is opgedroogd direct aan. Uit oogpunt van milieu is de tijd van de bokkenpoot en afgewerkte olie al lang voorbij. Grote blanke oppervlakken zijn prima in smeren met vet of dikke olie, maar speciale conserveringsmiddelen werken netter omdat ze een taaie film achterlaten. Zeker voor machines met veel

Voordat de maaier een winterseizoen lang de schuur ingaat, wordt hij eerst grondig schoongemaakt door middel van een hogedrukspuit.

Kapotte onderdelen, zoals hier een tand in een pickup, kun je het beste meteen vervangen, dan wordt het later ook niet meer vergeten. Controleer pickups ook direct op slijtage aan de rollenleiding. Laten de tanden zich meer dan een kwartslag bewegen, dan is er doorgaans sprake van overmatige slijtage en is revisie geboden. Vaak zijn de lamellen van de pickups gegalvaniseerd en daardoor goed tegen roest beschermd, maar door het gebruik slijt die bescherming er ook weer af. Staat de pickup droog, dan is roest niet snel een onoverkomelijk probleem. En anders is inspuiten met een roestbeschermend middel aan te raden. Dat gaat het beste met een handvernevelaar of met een vloeistofspuit op de compressor.

Schoonspuiten en dan meteen doorsmeren. Vuil, maar vooral ook water wordt dan meteen uit de lagers geperst. De meeste lagers, zoals deze schijf van een zodebemester, hebben aan een paar slagen met de vetspuit genoeg. Sommige lagers of draaipunten zoals rollen van een perswagen worden pas met zekerheid volledig gesmeerd door ze een slag te draaien en dan nog een slag vet te geven.

V-snaren krimpen tijdens de winterstalling, waardoor de krachten op de lagers hoog op kunnen lopen. Om verdere schade te voorkomen is daarom het ontspannen van de V-snaren het advies, hoewel dat met machines met een automatische spanner niet noodzakelijk is. Ligt een V-snaar onder in de poelie, dan is dit geen goed teken en is die waarschijnlijk versleten. Een V-snaar brengt immers zijn krachten over via de flanken en moet daarom altijd iets met de onderkant vrij liggen.

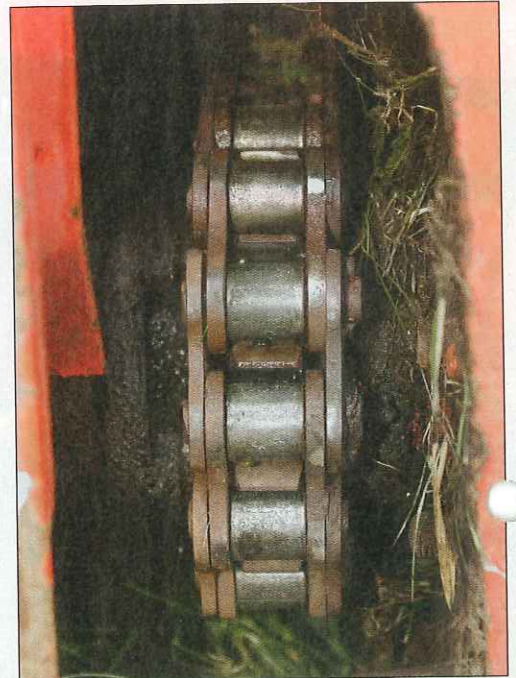
Haal de messen uit de opraapwagens. Dat maakt het schoonmaken ervan een stuk makkelijker en sneller. Slijp de messen ook meteen voor ze opnieuw worden gemonteerd. Staat de wagen in de winter droog, dan komt er hooguit wat oppervlakkige roest op de messen en de rest van de snijrichting en is verdere antiroestbescherming niet noodzakelijk.

moeilijk bereikbare delen is inspuiten met de compressor de snelste en beste methode. Ensis van Shell is een bekend middel, maar vrijwel dezelfde middelen zijn er ook van andere merken. De grootste massa van grond en gewasresten laat zich prima wegsprengen met de hogedrukspuit, maar om een machine goed

schoon te krijgen is het handig om eerst in te weken met een werktuigenreiniger. Een bekend product is Boline-werktuigenreiniger, maar ook die middelen zijn er van verschillende merken. Plaatwerk wordt pas goed schoon als dit na de eerste reinigingsbeurt goed met een auto-shampoo wordt schoongemaakt. De be-

Kunstmeststrooiers hebben steeds meer roestvaststalen delen, maar smeer nadat de machine is opgedroogd, de roestgevoelige blanke delen in met een roestwerend middel. Voor de tanden van een hark of schudder is het niet van belang, maar bijvoorbeeld een doseersysteem van een strooier is een gevoelig instrument dat makkelijk schade oploopt door roest.

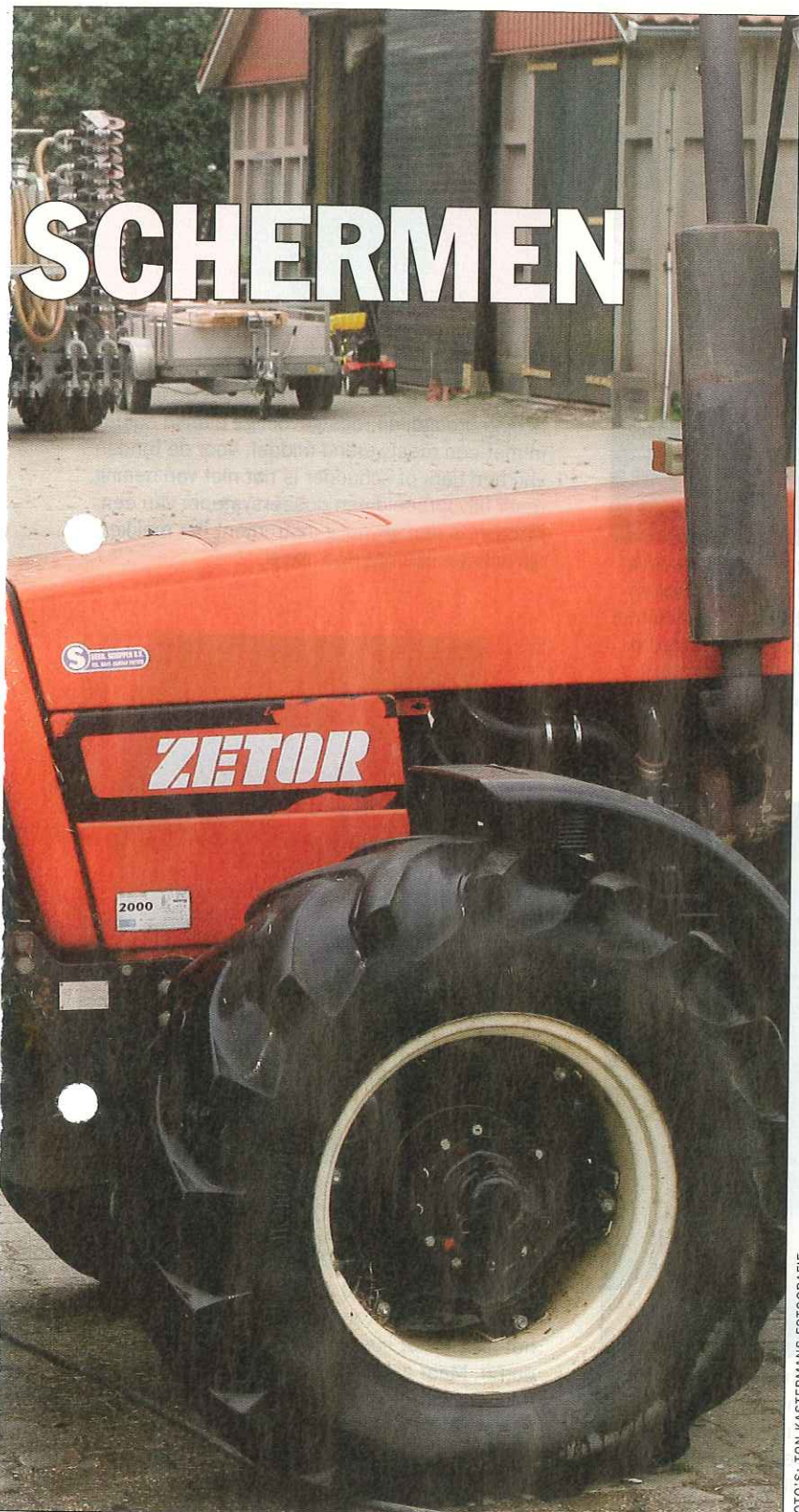

Kettingen altijd goed gesmeerd houden. Een siliconenspray houdt rollen goed gangbaar. Loopt het niet lekker soepel, dan doet kruipolie wonderen. Maar gaat een ketting roesten op de penen, dan is ook na smeren overmatige slijtage onvermijdelijk. Vuistregel is dat een ketting versleten is als die met de rollen boven het tandwiel getild kan worden.

tere shampoos laten ook meteen een beschermende laag achter.

Bijna iedere moderne machine heeft een elektronische bedieningskast. Ontzie bij het schoonmaken de elektronische en elektrische delen zoveel mogelijk. Net als keerringen en lagers zijn deze slecht bestand tegen een hogedrukreiniger. En

SCHERMEN

FOTO'S: TON KASTERMANS FOTOGRAFIE

goed is opgedroogd direct aan. Uit oogpunt van milieu is de tijd van de bokkenpoot en afgewerkte olie al lang voorbij. Grote blanke oppervlakken zijn prima insmeren met vet of dikke olie, maar speciale conserveringsmiddelen werken netter omdat ze een taai film achterlaten. Zeker voor machines met veel

Voordat de maaler een winterseizoen lang de schuur ingaat, wordt hij eerst grondig schoongemaakt door middel van een hogedrukspuit.

Kapotte onderdelen, zoals hier een tand in een pickup, kun je het beste meteen vervangen, dan wordt het later ook niet meer vergeten. Controleer pickups ook direct op slijtage aan de rollenleiding. Laten de tanden zich meer dan een kwartslag bewegen, dan is er doorgaans sprake van overmatige slijtage en is revisie geboden. Vaak zijn de lamellen van de pickups gegalvaniseerd en daardoor goed tegen roest beschermd, maar door het gebruik slijt die bescherming er ook weer af. Staat de pickup droog, dan is roest niet snel een onoverkomelijk probleem. En anders is inspuiten met een roestbeschermend middel aan te raden. Dat gaat het beste met een handvernevelaar of met een vloeistofspuit op de compressor.

Schoonspuiten en dan meteen doorsmeren. Vuil, maar vooral ook water wordt dan meteen uit de lagers geperst. De meeste lagers, zoals deze schijf van een zodebemester, hebben aan een paar slagen met de vetspuit genoeg. Sommige lagers of draaipunten zoals rollen van een perswagen worden pas met zekerheid volledig gesmeerd door ze een slag te draaien en dan nog een slag vet te geven.